

آمار مصرف داروهای گوارشی در سال ۱۳۷۲ و پنج ماهه اول سال ۱۳۷۳

کمیته فارماکوپه کشوری، اقلام زیر نیز در سال ۷۳ به داروهای گوارشی طرح ژنریک اضافه شده‌اند. (جدول شماره ۱)

بررسی آمار مصرف داروهای گوارشی در فاصله زمانی پیش گفته، مطابق با آمار اداره دارو و غذای وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی انجام گرفته است. مطابق این آمار

Omeprazole	20 mg
Famotidine	20 mg F.C. Tab
	40 mg F.C. Tab
Ranitidine (As Hcl)	50 mg/2ml Inj.

(جدول شماره ۱)

داروهای گوارشی در سال ۱۳۷۲ از بین ۸ گروه عمده درمانی با ۱۰/۲ درصد از کل فروش دارویی کشور مرتبه پنجم را به خود اختصاص دادند.

لازم به تذکر است که این دسته دارویی در کشورهای منطقه خلیج فارس در ردیف داروهای ضدبیماریهای عفونی که بالاترین میزان فروش در ایران و خاورمیانه را دارند قرار دارد.

داروهای گوارشی موجود در طرح ژنریک در سال ۷۲ بالغ بر ۴۷ قلم می‌شده‌اند که از این تعداد ۱۹ قلم به شکل دارویی قرص، ۸ قلم به فرم‌های شربت و سوسپانسیون، ۵ قلم آمپول و ۱۵ قلم نیز شامل قطره، شیاف و پودرها بوده‌اند.

مطابق آخرین لیست ارائه شده توسط

می‌کند، به تازگی برای اولین بار به کشور وارد شده و در گروه جداگانه‌ای قرار گرفته است. مطابق جدول شماره ۲، گروه درمانی آنتی‌کلینرژیک‌ها بیشترین مقدار عددی تولید و بلوک‌کننده‌های گیرنده‌های H₂ بیشترین سهم

داروهای گوارشی برحسب گروه درمانی به ۱۰ گروه عمده تقسیم شده‌اند. ۹ دسته اول از داروها تولید داخلی است و داروی گروه دهم (Omeprazole) که از طریق مهار پمپ (Na⁺-H⁺-ATP_{ase}) ترشح اسید معده را متوقف

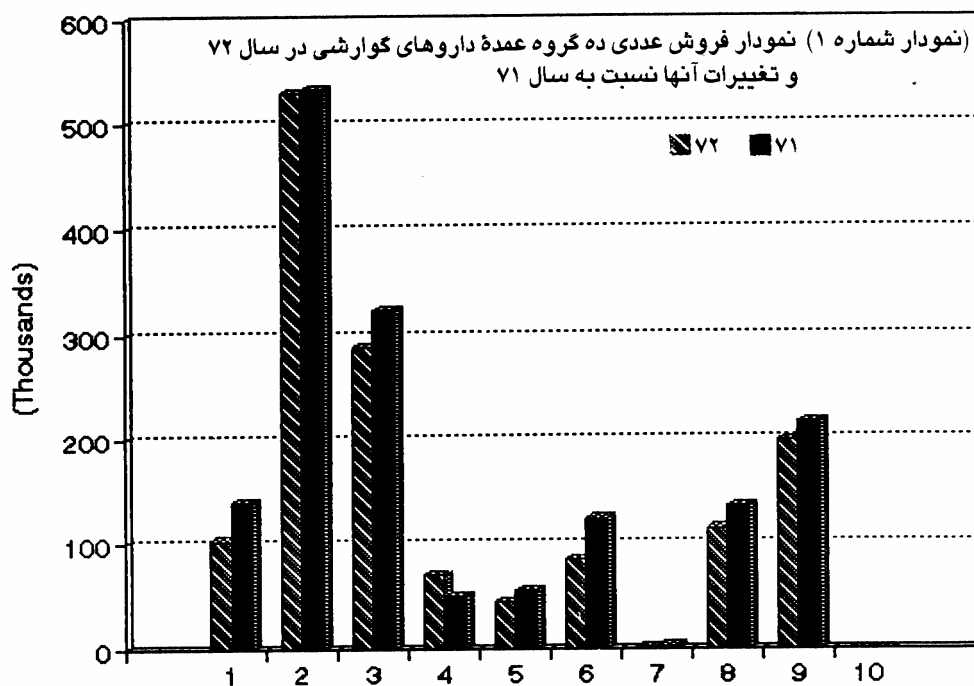
	UNITS*	%71	VALUES
1 ANTI ACIDS	102,532	-35.1	10,120,413
2 ANTI CHOLINERGICS	528,850	-0.8	7,847,608
3 H ₂ BLOCKERS	288,427	-12.1	10,686,975
4 ANTI FLATULANTS	69,719	29.7	2,225,173
5 GI STIMULANTS	44,311	-22.2	1,990,703
6 DIGESTIVE ENZYMES	85,493	-43.3	2,758,877
7 ANTI CHLORETICS	2,009	-36.6	532,205
8 LAXATIVES	113,627	-18.7	3,441,313
9 ANTI DIARRHEALS	198,372	-8.6	1,669,961
10 OMEPRAZOLE	32	>99.9	88,871

جدول شماره ۲- جدول فروش و تولید داروهای گوارشی در سال ۱۳۷۲ و تغییرات مقدار تولید نسبت به سال قبل از آن

	UNITS*	VALUES •
ANTI ACIDS	26891	3,055,348
ANTI CHOLINERGICS	144270	2,977,080
H2 BLOCKERS	178414	6,980,312
ANTI FLATULANTS	23961	920,523
GI STIMULANTS	25027	208,494
DIGESTIVE ENZYMES	42015	1,789,360
ANTI CHLORETICS	566	250,519
LAXATIVES	39360	1,443,999
STIMULANTS	27644	435,935
ANTI DIARRHEALS	65862	634,632
OMEPRAZOLE	0	0

(جدول شماره ۳)

• x 1000 Rial

(جدول شماره ۵)

	Units*
Clidinium C Tab.	246,295
Cimetidine Tab.	192,033
Diphenoxylate Tab	161,933
Hyoscine Tab.	145,868
Ranitidine Tab.	91,603
Bisacodyl Tab.	75,679
Dimethicone Tab.	65,147
Digestive Tab.	63,059
Belladonna Pb	36,856
Al Mg Tab.	36,798

کاهش تولید در سال ۷۲ نسبت به سال ماقبل نتیجه چنین وضعیتی بوده است. نمودار ۱ نشان دهنده آمار فروش ۱۰ دسته عمده داروهای گوارشی از نظر تعداد می باشد.

هم چنین در جدول شماره ۳ آمار تولید و میزان فروش گروههای درمانی فوق در ۵ ماهه اول سال ۷۳ نشان داده شده است.

در جدول شماره ۴، ده دارو که بیشترین فروش را بین داروهای گوارشی در سال ۷۲ داشته اند گردآوری شده است. مطابق این

از فروش سالیانه را به خود اختصاص داده اند. مطابق همین جدول تولید عددی تمام گروههای دارویی به جز گروه چهارم (شامل داروهای ضدنفخ)، نسبت به سال ماقبل کاهش نشان می دهند. عدم تخصیص به موقع ارز و بالا رفتن هزینه های تولید در سال ۷۲ سبب رکود و کاهش حجم تولید بسیاری از کارخانجات دارویی گردید. با افزایش قیمت ها و بالا رفتن درصد سود کارخانه در تیرماه ۷۳، مجدداً تولید و فروش کارخانه مطلوب تر گردیده و میزان تولید افزایش یافت. به نظر می رسد

(جدول شماره ۴)

	Values
Cimetidine Tab.	5,637,611
Al Mg s Susp.	4,383,003
Ranitidine Tab.	4,191,321
Al Mg Susp.	3,498,628
Hyoscine Amp.	1,970,866
Digestive Tab.	1,910,941
Clidinium C Tab.	1,724,765
Sorbitol	1,447,091
MgoH Susp.	1,361,063
Diphenoxylate Tab	1,328,967

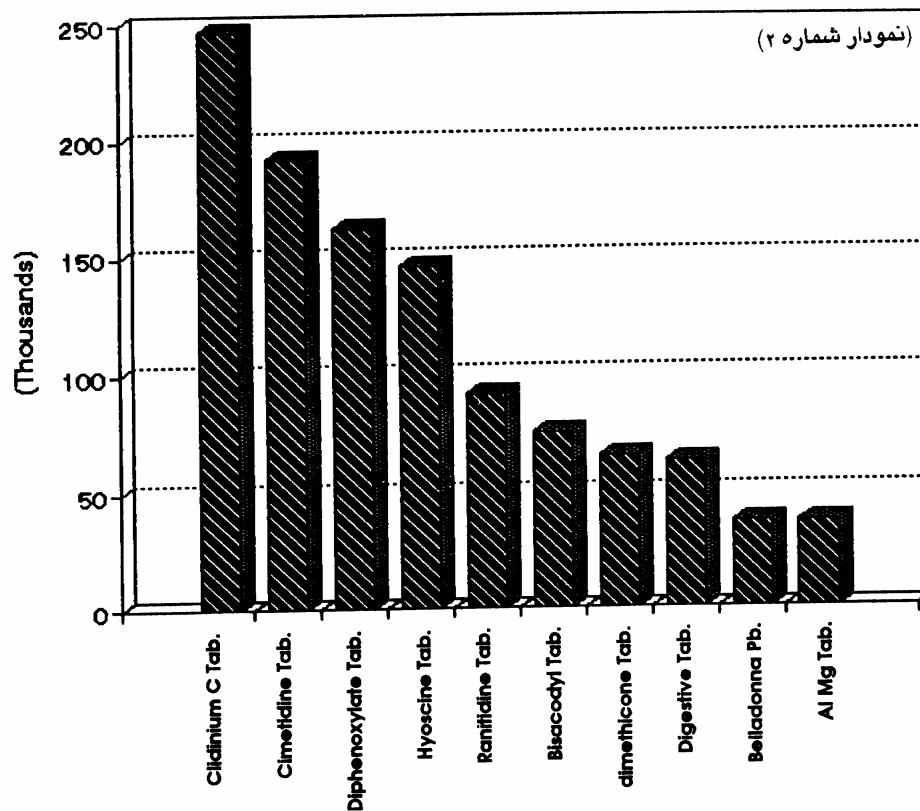
کاهش تولید و قرص رانیتیدین نسبت به سال ماقبل ۱۹/۲٪ افزایش تولید داشته است. احتمالاً افزایش مصرف قرص رانیتیدین در بازار دارویی سبب کاهش تولید و مصرف قرص سایمتیدین شده است. (نمودار ۳)

در سال ۷۳ به علت ورود قرص‌های فاموتیدین به بازار دارویی و افزایش روند مصرف قرص رانیتیدین احتمالاً شاهد کاهش مصرف قرص سایمتیدین خواهیم بود.

داروی دیفنوکسیلات از نظر میزان تولید و فروش در بین ۱۰ داروی اول گوارشی است و نسبت به سال ۷۱ نیز ۱۰٪ افزایش تولید داشته است. با توجه به مورد مصرف درمانی صحیح

جدول قرص سایمتیدین از بالاترین میزان سهم فروش ریالی برخوردار بوده است. هم چنین داروهای ضد اسید و بلوک‌کننده‌های گیرنده H₂ سهم عمده‌ای از ۱۰ داروی پرفروش سال را داشته‌اند. (نمودار ۲)

از این دسته ۱۰ دارو که بیشترین مقدار تولید عددی را داشته‌اند در جدول شماره ۵ مشخص شده‌اند. مطابق این جدول، داروی کلیدینیوم سی رتبه اول را حائز بوده است و قرص سایمتیدین که بالاترین میزان فروش را به خود اختصاص داده بود در این جدول در مقام دوم قرار دارد. بنابر آمار استخراج شده قرص سایمتیدین نسبت به سال ۷۱، ۲۲/۵٪ -

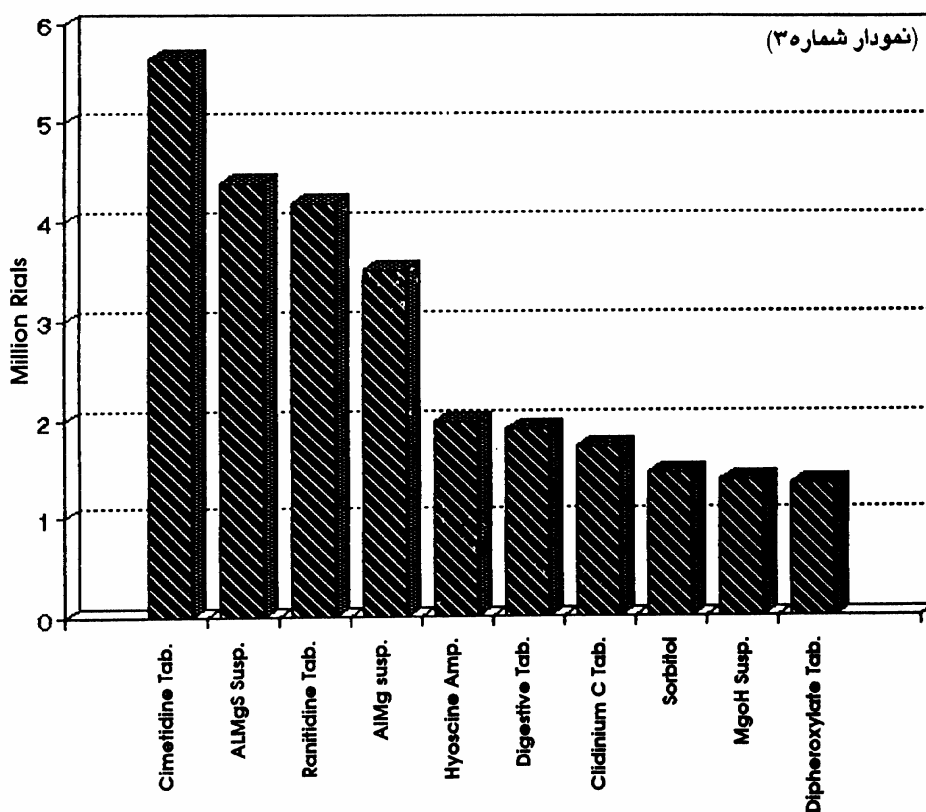

بیفاریهای گوارشی احتمالاً در سالهای آینده شاهد تغییرات عمده‌ای در آمار فوق خواهیم بود.

	Units	Values
Tab.	1/30 4/1 96	19/4 85/990
Susp.	27/527	12/627/812
Amp.	33/348	4/133/239

(جدول شماره ۶)

این دارو که سهم پایینی از میزان داروهای مصرفی در دسته درمانی خود دارا می‌باشد، تولید و فروش بالای این قرص قابل تامل است. در جدول شماره ۶ میزان تولید و فروش اشکال قرص، سوسپانسیون و شربت و آمپول دسته داروهای گوارشی مقایسه شده‌اند. با توجه به این جدول مشاهده می‌شود که بالاترین میزان تولید و فروش را شکل دارویی قرص به خود اختصاص داده است. با توجه به ورود داروهای جدید به طرح ژنریک و شیوع روشهای جدید درمانی

مأخذ:

۱- پنجم، شماره ۱۰، صفحه ۱۲۷۲/۲۷.
 ۲- منتصری، علی وضعیت دارویی کشور در سال ۱۳۷۲.
 رازی، سال پنجم، شماره ۸- صفحه ۱۲۷۲/۲۵.

۱- منتصری، علی. بازار دارویی خاورمیانه. رازی، سال

بهمن ۷۲. شماره ۱. سال ششم. رازی / ۹۳